

Hilda Strömberg

Min mors kära moster Hilda

Hertha Erlandsson

Hilda och Viktor med sonen Algot.

Skogsvandrare och andra, som oväntat stöter på "Hilda Strömbergs torp", blir säkert förvånade över att det ligger ett välbevarat gammalt torp där mitt i skogen. Detta torp under N. Mjönäs Nr 2 i Vånga församling har alltid tillhört samma släkt. Det byggdes av Nils Olsson, som 1878 övertog ett äldre torp, av vilket fortfarande såväl grund som källare finns kvar. De barn, som växte upp här, var Per, Nils, Lovisa, Ola, Alfred, Hilda och Bengta (Betty), de fyra senare även födda här, min mormor Lovisa 19/1 1883 och Hilda 23/9 1887.

Barnen flyttade tidigt ut i världen. De gifte sig alla och bosatte sig i bygden. Hilda blev gift med Viktor Emanuel Strömberg, som 1919

vid 32 års ålder rycktes bort i den fruktade sjukdomen "spanska sjukan". Änkan Hilda Strömberg stod nu ensam med de tre barnen Algot, Margit och Agnes, den senare endast ett halvt år gammal. Hon flyttade då med barnen hem till föräldrahemmet, där fadern blivit änkling och var förlamad efter en hjärnblödning. Han dog 1923, och Hilda övertog torpet.

Mina första minnen av Hilda Strömberg är från mitten av 1930-talet, då jag från sjuårsåldern började vistas hos min morfar och mormor i Nosaby några veckor under sommarlovet. Detta pågick under cirka tio år, och varje år i juli månad åkte mormor och jag till torpet i Mjönäs för att plocka blåbär. Då fick vi stiga upp tidigt och gå till Balsby järnvägsstation för att åka tåg till Kaffatorp. I korgarna, som vi skulle plocka bär i,

hade mormor förutom extrakläder packat ner en del "godsaker" till sin syster.

Under vägen från Kaffatorp till torpet i Mjönäs var det många släktingar och vänner att hälsa på, och överallt blev vi mottagna med samma glädje. Det var bl.a. mors morbröder Per, "Posta-Peren", och Alfred, "Hult-Alfriden", samt deras familjer och mors kusin Harald, som vi skulle hälsa på. (Om de två förstnämnda se 1994 års årsskrift.)

Det blev snart eftermiddag, och vi hade ännu långt att gå, innan vi vid kvällen skulle vara framme. Efter att ha passerat Mjönäs skola, var vi snart inne på den lilla stigen, som kantades av blåbärsris och andra vilda växter. Även kantareller träffade vi på, och myrstackarna tycktes bli större för vart år.

Ungefär halvvägs från Mjönäs kom vi till ett ställe, där vi brukade rasta, och som min mor brukade kalla för "förstugan". Stigen var där ganska bred, och det sipprade alltid fram vatten från ett källsprång. Sen bar det snart brant uppåt, och många stenar kantade vår väg. Så skymtade vi ett tak bakom gårdsgårdarna, och där vid grinden stod "moster Hilda" med handen uppe till hälsning. Jag ser henne framför mig likadan i tio års tid. Leende, blid och god står hon framför oss med famnen öppen. Nu ska vi ha kaffe, och vi går upp på den lilla verandan och in i stugan (stora rummet) med den lilla spisen, där ringarna skulle av för kaffepumpan. (Matlagningen skedde emellertid över öppen eld i hennes lilla kök.) Snart doftade det kaffe. Vi satte oss till bords, och de bägge systrarna hade mycket att prata om.

Bibeln låg alltid framme, och Hilda brukade läsa några verser ur den på kvällen. Sen var det dags att gå till sängs. I en av kamrarna fanns två soffor, och jag låg i den ena och mormor i den andra, medan Hilda sov i stugan.

Självklart var hon uppe före oss

*Barnen Margit, Algot och Agnes
Strömberg.*

Hilda Strömberg

andra på morgonen. Bland andra sysslor, som hon hade att uträtta, var att gå till källan efter vatten. Den låg vid tomtgränsen drygt 50 meter från huset, och det var brant väg att gå tillbaka med fulla hinkar. (Säkert kunde det vara ett besvärligt företag på vintern.) Torra somrar sinade källan ibland, och då fick hon gå betydligt längre väg efter vatten.

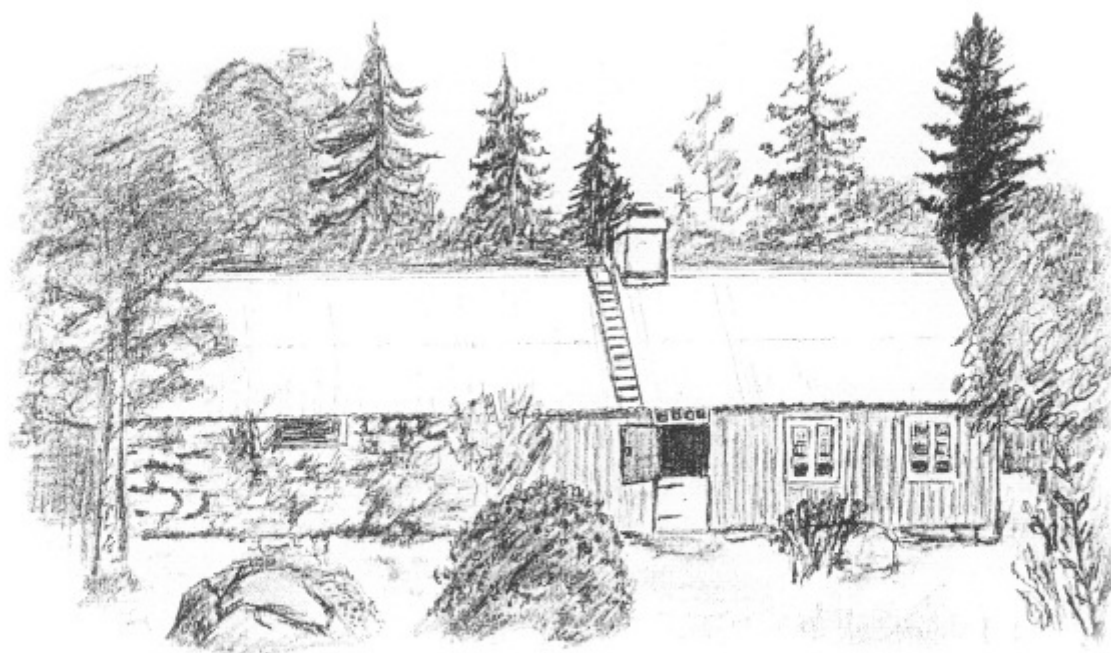
Så skulle vi ha kaffe och frukost, innan vi tillsammans gick ut i blåbärsskogen. Vad jag kan minnas, brukade vi stanna två dagar, och då hade vi fulla korgar, när vi skulle återvända hem. Förutom de bären vi själva plockade, hade Hilda i förväg plockat bär åt oss. Ibland hände det under vårt besök, att hennes barn eller andra släktingar och vänner kom och hälsade på, och även de plockade förstås blåbär. Hilda Strömberg uppskattade alla besök i sitt torp. Hon berättade gärna för oss, hur skolklasser med sina lärare gjorde utflykter till torpet för att hälsa på och sjunga för henne. Varje gång vi lämnade henne, följde hon oss till grinden och vi vände oss om så länge vi kunde se henne där hon stod och vinkade med handen.

Ibland kunde hon även få andra oväntade besök. Till Hilda Strömbergs torp kunde både luffare och andra kringvandrande personer finna vägen. Bland udda gäster kan nämnas "Bildsköne Bengtsson" och "Ta-

tuerade Johansson", medan de hade sin koja i dessa trakter. Hos Hilda kunde de läsa om sina bravader, för hon hade faktiskt en tidning. Den hämtade hon tillsammans med övrig post på ett bord i samlingssalen i Mjönäs skola. I Mjönäs gjorde hon även sina inköp, fast kontanter hade hon ont om.

Hur försörjde hon sig? Vad jag kan minnas, hade hon inga andra djur än höns, men tidigare hade hon haft både ko och hushållsgris. Nu fick hon mjölk från en granngård. Hon odlade däremot både grönsaker och potatis på torpets steniga små tegar, och så plockade hon blåbär och lingon. De senare kokte hon och förvarade i lerkrus i källaren. De togs sedan fram och sötades efter hand som hon hade råd att köpa socker. En del bär sålde hon, och om höstarna hjälpte hon till med potatisplockningen i bygden. En viss inkomst fick hon genom att sy till folk. När hon blev 67 år, fick hon sin lilla folkpension, och hon sa, att hon aldrig haft det så bra som då.

Efter att besöken tillsammans med mormor hade upphört, cyklade jag själv och hälsade på, och ibland hade jag sällskap med min mor. Senare bilade min familj dit, medan Hilda levde, och dessa besök på torpet har även fortsatt efter Hildas död. Det ska påpekas, att än i dessa dagar måste man parkera bilen och "sadla apostlahästarna" för den sista sträckan. Hilda dog 1961 efter att ha tillbringat de sista två månaderna hos dottern Margit nere i Mjönäs.

Hilda Strömbergs torp ritat av Bengt Nordahl.